

MTA Radiokémiai Tudományos Bizottság – 2012

1. A tudományos bizottság 2012 évi tevékenysége:

A Tudományos Bizottságunk folyamatos kapcsolatot tart fent az Analitikai Kémiai Tudományos Bizottsággal, a Magyar Nukleáris Társaság Környezetvédelmi Szakcsoportjával, az MTA Fizikai Tudományok Osztálya Sugárvédelmi, Környezet- és Reaktorfizikai Bizottságával, a Magyar Orvostudományi Nukleáris Társaságával, valamint az Eötvös Loránd Fizikai Társulat Sugárvédelmi Szakcsoportjával, a Magyar Kémikusok Egyesülete Analitikai Szakosztály Radioanalitikai Szakcsoportjával és az EuChems Nukleáris és Radiokémiai Osztállyal (DNRC). Minden évben, így idén is megrendezzük az Őszi Radiokémiai Napok rendezvényét. Ezen lehetőséget teremtünk fiatal doktoranduszoknak, kutatóknak munkájuk bemutatására, illetve a szakterület aktuális kérdéseinek megvitatására.

2. A tudományos bizottság neve:

MTA Radiokémiai Tudományos Bizottság

3. A tudományos bizottság tisztségviselői:

elnök: Homonnay Zoltán, titkár: Szentmiklósi László

4. A tudományos bizottság létszáma:

tagjai: Farkas József, Tétényi Pál akadémikusok.

Baranyai Lajos, Homonnay Zoltán, Kanyár Béla, Kasztovszky Zsolt, Kónya József, Kovács András, Környei József, Kuzmann Ernő, Lázár Károly, Lévay Béla, Révay Zsolt, Schiller Róbert, Szentmiklósi László, Takács Erzsébet, Tóth Géza, Vajda Nóra, Vincze Árpád, Wojnárovits László

összesen 18 fő, ebből Ph.D. 4 fő, kandidátus 5 fő, MTA doktora 9 fő

állandó meghívottai: Balogh Ildikó, Bujtás Tibor, Elter Enikő, Erdőhelyi András, Földes Iván, Galuska László, Gimesi Ottó, Koblinger László, Ormai Péter, Svingor Éva, Solymosi József, M. Nagy Noémi

5. A tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok létszáma:

79 fő, ebből Ph.D. 29 fő, kandidátus 29 fő, tudomány doktora 11 fő, MTA doktora 7 fő, nem akadémikus közgyűlési képviselő 1 fő, akadémikus 2 fő

6. A bizottsághoz tartozó munkabizottságok és tisztségviselői:

Izotópalkalmazási Munkabizottság, elnök: Környei József, titkár: Baranyai Lajos

Nukleáris Anyagvizsgáló Munkabizottság, elnök: Kuzmann Ernő, titkár: Klencsár Zoltán

Nukleáris Környezetanalitikai Munkabizottság, elnök: Zagyvai Péter, titkár: Osán János

Sugárhatáskémiai Munkabizottság, elnök: Takács Erzsébet, titkár: Kovács András

7. A tudományos bizottság ülései:

Teljes bizottsági ülés, Őszi Radiokémiai Napok, Siófok, 2012. október 8.

8. A tudományos bizottság 2012. évi legfontosabb rendezvényei:

Őszi Radiokémiai Napok, hazai konferencia, 2012. október 8-10, Siófok, 90 résztvevő,
<http://www.radiokemia.mke.org.hu>

Témák: a fukushimai események hatása a környezetre és a nukleáris iparra, a hazai nukleáris medicina, a sugárkémia, magkémia, a nukleáris anyagvizsgáló módszerek újabb eredményei, Mössbauer-spektroszkópia jelene és jövője

9. A munkabizottságok 2012. évi legfontosabb rendezvényei:

Nukleáris Környezetanalitikai mb:

„Író-olvasó találkozó” – a közelmúltban magyar szerzőktől itthon, illetve külföldön megjelent, a nukleáris kémiával és mérés technikával kapcsolatos szakkönyvek bemutatása. A 2012. április 13.-án tartott rendezvény helyszíne a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem volt (Budapest, Pázmány Péter sétány 1, Északi épület, 2.54 terem). Az alábbi 4 könyv szerzőit kértük fel 30 perces prezentáció tartására:

- Kónya József, Nagy M. Noémi: Radio and Nuclear Chemistry (Elsevier Insights)
- Wojnárovits László: Sugárkémia (Akadémiai Kiadó)
- Bódizs Dénes: Atommagsugárzások mérés technikái (Typotex)
- Somlai János: Esetek. Sugárbaesetek (Radioökológiai Tisztaságért Társadalmi Szervezet - Info-Szakkönyv Bt.)

XXXVII. Sugárvédelmi Továbbképző Tanfolyam [konferencia] az Eötvös Loránd Fizikai Társulat sugárvédelmi szakcsoportja szervezésében (Hajdúszoboszló, 2012. április 24.-26.)

Nukleáris Anyagvizsgálati mb:

2012. június 18. és 22. között Prof. C.U. Chisholm és Prof. M. El-Sharif kutatók a Glasgow-i egyetemről nemzetközi együttműködés keretében az ELTE Kémiai Intézet Magkémiai Laboratóriumában munkamegbeszélést és előadást tartottak a Munkabizottságunk tagjainak részvételével. Ugyanitt nemzetközi együttműködés keretében több mint egy hónapos munkalátogatáson vettek részt és a Nukleáris Anyagvizsgálati Munkabizottság több tagjával is megbeszélést folytattak Prof. A. Kamnev, Dr. A. Tugarova, Dr. M. Ostrakh és V. Alenkina kutatók. 2011. szeptember folyamán Dr. S. Kubuki a Tokyo Metropolitan Egyetemről tartott hasonló munka-megbeszélést.

10. A bizottság díjai:

A Hevesy díj a Nukleáris Biztonságért 2012-ben nem került meghirdetésre.

Vértes Attila Ifjúsági Nívódíjat (75 000 Ft pénzjutalommal) Illés Erzsébet (MTA EK-Szegedi Egyetem TTIK Kémiai Tanszékcsoport), míg a Szirtes család által felajánlott két különdíjat (45 000 Ft pénzjutalommal) Lengyel Attila (ELTE Magkémia Intézet) és Fekete Tamás (MTA EK) kapta.

11. A tudományos bizottság 2012. évi kiadványai

Őszi Radiokémiai Napok Absztrakt kötet (a Magyar Kémikusok Egyesületével közösen)

A Springer gondozásában megjelent az A. Vértes, S. Nagy, Z. Klencsár, R.G. Lovas, F. Rösch (szerkesztők): Handbook of Nuclear Chemistry című mű második, jelentősen átdolgozott kiadása. A hatkötetes kézikönyv elkészítésében a téma több magyar művelője részt vállalt szerzőként, ill. szerkesztőként.

A „Nuclear and Radiochemistry” (Elsevier, 2012) című szakkönyv megjelenése kiemelkedő eseménynek számít. Szerkesztették: Kónya József és M. Nagy Noémi, további szerzők Baranyai Lajos, Varga József.

12. Egyéb:

2 db Ph.D. védés: Osváth Szabolcs: Nehezen mérhető radionuklidok meghatározása atomerőművi hulladékokban, 2012. jún. 26, BME NTI; Merkel Dániel: Mágneses vékonyrétegek vizsgálata és módosítása, 2012. márc. 26, ELTE

2012. január 17-én került sor Vértes Attila akadémikus tagtársunk temetésére. Az EuChemS Nuclear and Radiochemistry 8 (Como, Olaszország, 2012. szeptember 16-21) és a 2012. szeptember 2. és 7. között a Dalianban, Kínában megrendezésre került „International Symposium on the Industrial Applications of the Mössbauer Effect” nemzetközi konferencián külön szekciókban emlékeztek meg Vértes Attila munkásságáról. Vértes Attila emlékére a

Család jelentős felajánlással egy Alapítványt hozott létre, melyből tehetséges fiatalok kutatómunkáját kívánják támogatni.

Szintén eltávozott körünkből Dr. Varga Kálmán és Dr. Szirtes László, akik több évtizede sikerrel művelték a radiokémia szakmát.

Olomüci Palacky Egyetem Kuzmann Ernőnek vendégprofesszori címet adományozott

A Budapesti Neutron Centrumban üzembe helyezték a világ első kombinált PGAA és Neutrontomográfiás mérőhelyét (NORMA), és kidolgozásra került a tomográfián alapuló, pozícióérzékeny prompt-gamma analízis módszere. A Fritz-Haber Intézet kutatóival közösen folytatott in-beam katalízis PGAA mérésekkel kapcsolatban 2012-ben publikált cikkeik közül kiemelendők a Nature Materials és a Nature Chemistry folyóiratokban megjelentetett munkák.

A radiokémikus szakma hosszú távú perspektívája szempontjából kiemelt fontosságú, hogy a 1194-1196/2012. (VI. 18.) Korm. határozatokban foglaltak szerint megkezdődik a felkészülés a Paksi Atomerőmű új blokkjainak létesítésére és a jelenlegi blokkok üzemeltetésének meghosszabbítására.

A szakember-utánpótlás évek óta húzódó kérdésében jelentős előrelépést jelent a Debreceni Egyetemen M. Nagy Noémi koordinálásával 2012-ben elindított Radiokémia szakirány. Ez nemcsak az iparnak fog szakembereket képezni, hanem segíthet a hazai radiokémiai centrumokban, az ELTE-n, a Pannon Egyetemen és az MTA EK-ban a kísérletes radiokémia és nukleáris kémia területén jelentkező humán erőforrás problémák megoldásában is.

Budapest, 2013. február 19.



Szentmiklósi László

MTA RKTB titkára